

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM.)
EXAMINATION: - MAY 2023
SECOND SEMESTER

Subject: Fundamentals of Banking (BCOM19-107)

Date: 23/5/2023

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
 2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1. A. Answer the multiple Choice questions. (Any 10) (10)

1. _____ is a banker's bank.
 a) RBI   b) RRB
 c) NABARD   d) None of these
2. A business of a _____ is heritable.
 a) Nuclear family   b) Individual
 c) Joint Hindu Family   d) None of these
3. A _____ card is called as plastic card.
 a) Saving   b) Post Card
 c) Credit card   d) None of these
4. _____ is a written instrument in regional languages.
 a) Hundis   b) DD
 c) Cheque   d) None of these
5. Bank of Madras was established in _____.
 a) 1809   b) 1843
 c) 1840   d) 1800
6. Banks act as a _____ agency between the people who save and who want to invest.
 a) Intermediary   b) Owner
 c) Government   d) None of these
7. _____ is a small book issued by the bank to his customer.
 a) Pass book   b) ATM
 c) Credit card   d) None of these
8. CRR means _____.
 a) Cash Reverse Ratio   b) Cash Reserve Rate
 c) Credit Reserve Ratio   d) None of these
9. RBI has authority to issuing of _____.
 a) Coins   b) Notes
 c) Money   d) None of these
10. A _____ is drawn on a banker only.
 a) A cheque   b) Fix deposit
 c) Draft   d) None of these
11. Commercial Banks are _____ making institution.
 a) Relation   b) Profit
 c) Money   d) None of these
12. Manager role is most important in _____ banking services.
 a) Tele   b) E-banking
 c) Internet   d) None of these
13. Swadeshi movement was started in _____.
 a) 1965   b) 1926
 c) 1906   d) 1927

Q.1. B. Answer in one Sentence (Any 5) (10)

1. What is 'Recurring Deposits'?

2. What is ‘Telegraphic Transfer’?
3. What is credit Card?
4. What is ‘Special Endorsement’?
5. State the meaning of ‘Debit Card’?
6. What do you mean by M.I.C.R. cheque?
7. Define Bank

Q. 2) Write Short Note (Any 4) (20)

1. Types of Hundies
2. ATM
3. Current Account
4. Promissory Notes
5. E-banking
6. NABARD

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 3) (30)

1. State and explain types of Cheques.
2. State and explain advantages and disadvantages of credit and debit card.
3. What are the different types of Deposits explain.
4. What is the process of Credit Creation - Discuss.
5. Describe the types of NRI Accounts.

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any 2) (30)

1. Explain the secondary functions of commercial bank.
2. Explain the types of customers of bank
3. Explain the legal provision regarding Endorsement
4. Explain the different items shown in the Balance sheet of the Commercial bank.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. अ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)

१. .... ही बँकाची बँक आहे.	अ) आर. बी. आय	ब) आर. आर. बी
	क) नाबार्ड	ड) यापैकी कोणतेही नाही
२. .... व्यवसाय हा वारसा हक्काने दिली जाणारी संपत्ती आहे.		
	अ) विभक्त कुटुंब	ब) व्यक्तिगत
	क) एकत्र हिंदु कुटुंब	ड) यापैकी कोणतेही नाही
३. .... कार्ड म्हणजे प्लॉस्टीक कार्ड होय.	अ) बचत	ब) पोस्ट कार्ड
	क) क्रेडीट कार्ड	ड) यापैकी कोणतेही नाही
४. .... हे प्रादेशिक भाषेत लिहीता येणारे माध्यम आहे.	अ) हुंडी	ब) डी.डी.
	क) चेक	ड) यापैकी कोणतेही नाही
५. बँक ऑफ मद्रासची स्थापना .... मध्ये झाली.		
	अ) १८०९	ब) १८४३
	क) १८४०	ड) १८००
६. बँक ही ..... एजन्सी आहे जेथे व्यक्ती पैसे बचत आणि गुंतवणूक करतात.	अ) मध्यस्थ करणारी	ब) मालक
	क) सरकार	ड) यापैकी कोणतेही नाही

७. बँक ग्राहकाला लहान पुस्तक स्वरूपात जे देते ते म्हणजे ..... होय.
अ) पासबुक   अ) एटीएम
क) क्रेडिट कार्ड   क) यापैकी कोणतेही नाही
८. सी. आर. आर. म्हणजे .....
अ) कॅश रिवर्स रेशो   ब) कॅश रिझर्व्ह रेट
क) क्रेडिट रिझर्व्ह रेशो   ड) यापैकी कोणतेही नाही
९. आर. बी. आय. ला ..... जारी करण्याचा अधिकार असतो.
अ) नाणी   ब) नोटा
क) पैसा   ड) यापैकी कोणतेही नाही
१०. ..... हा बँकरच्या नावाने काढला जातो.
अ) चेक   ब) मुदत ठेव
क) ड्राफ्ट   ड) यापैकी कोणतेही नाही
११. व्यापारी बँका ह्या ..... तयार करणाऱ्या संस्था आहेत.
अ) संबंध   ब) नफा
क) पैसा   ड) यापैकी कोणतेही नाही
१२. ..... बँकीग सेवेत मॅनेजरची भूमिका महत्वाची असते.
अ) टेली   ब) ई. बँकीग
क) इंटरनेट   ड) यापैकी कोणतेही नाही
१३. स्वदेश चळवळ ..... मध्ये सुरु झाली.
अ) १९६५   ब) १९२६
क) १९०६   ड) १९२७

प्र. १. ब एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ५) (१०)

१. ‘आवर्ती ठेव खाते’ म्हणजे काय?
२. ‘तारयंत्राद्वारे निधी हस्तांत’ चा अर्थ लिहा.
३. ‘क्रेडिट कार्ड’ म्हणजे काय?
४. ‘विशेष पृष्ठांकन’ म्हणजे काय?
५. ‘डेबीट कार्ड’ संज्ञेचा अर्थ लिहा
६. मायकर धनादेश म्हणजे काय?
७. बँकेची व्याख्या सांगा

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ४) (२०)

१. हुंडीचे प्रकार
२. ए. टी. एम.
३. चालू खाते
४. वचन चिठ्ठी (प्रॉमिसरी नोट्स)
५. ई. बँकीग
६. नाबार्ड

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ३) (३०)

१. चेकचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
२. क्रेडिट आणि डेबिट कार्डचे फायदे आणि तोटे सांगून सविस्तर स्पष्ट करा.
३. ठेव खात्यांचे विविध प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.
४. पतनिर्मितीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
५. अनिवासी भारतीय खात्याचे प्रकार सांगा

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २) (३०)

१. व्यापारी बँकेची दुय्यम कायें स्पष्ट करा.
  २. बँक ग्राहकांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
  ३. प्राष्ठांकनाची कायदा पद्धती/तरतुद स्पष्ट करा.
  ४. बँकेच्या ताळेबंदाचे प्रमुख घटक स्पष्ट करा.
-